

Det Yttersta Skäret.

En berättelse ur svenskt fiskerelli.

AF GUSTAF AF GELERSTAM.

Historien var också den att gamle Olsson varit lott, men inte var det länge, och detta hände sedan med ett gammal Olsson hade en konstgjord fot och en riktig. Den konstgjorda foten hade han fått af staten tillika med pension, när han föll från den engelska lastingsaren däck med laststrimmet och blef ofärdig för lifet. Så länge han lefde, kunde Nils minnas den dagen, då detta hände. Det var en oktoberkväll, och två män kommo in i stugan, där han var ensam med mor, och de två männen stannade vid dörren utan att säga något. Modern hade rusat emot dem och ropat: "Hvar har ni Olsson? Hvar är han?" Aldrig hade Nils sett henne så häfvig, och aldrig hade han hört henne ropa så. Och när de främmande ingenting svarade, slog hon händerna för ansiktet, och det ljud ur hennes bröst ett ljud, som kom en af männen att gripa hennes arm och skrika högt, fast med skalfvande röst: "Han är inte död." Så kom förklaringen i få korta och afbrutna ord, och en stund därefter blef fadern inburen och la i den stora sängen inne i kammarerna.

Det blef liksom tyttare i hemmet efter den dagen. Men när gamle Olsson föll i sin konstgjorda fot, så var han snart rörlig och kry som trots åken af de andra, och fast han inte kunde få stanna i kronans tjänst, så kunde han väl ändå göra sig för sig på annat vis. Därför tog han en lott som då var ledig i Delphin, och gammal som han nu var och lott på köpet, så gjorde han sina resor lika så väl som någon annan och hälsade villigt inte mista honom. Ty Olsson var det goda humöret ombord, och glädjen följde med honom, hvar han kom och gick.

Men under den sista sommaren hade gubben börjat att vara krasslig. Han var 67 år fylld, och åren började taga ut sin rätt af honom, som eljest kunde skynda med, att han aldrig varit sjuk. Det var brödet, som var dåligt, och fast Olsson sjöfart var djupt öfvertygad, att allsammans bara var småsaker och snart skulle gå öfver, så samtyckte han dock, när sonen i alla fall var ledig, att låta denne fara i sitt ställe, medan han sjöfart gick hemma och pysslade och ställde med sonens bygge på udden ute vid sjön. Det var mor Beata, som med sin lugna konst att låta allt ske, som hon ville, fick saken ordnad, och anordningen hade bekräftat gammal Olsson väl. Ty alltså led led framåt på sommaren, kände gubben sig kryare.

När han och sonen nu följdes åt utifrån backen, som ledde från löstugorna och ned till byn, så sade han därtill:

— Nästa resa har jag tänkt att göra sjöfart. Och det har väl ingenting emot att vara hemma.

Fadern hade sagt detta sista med en apotrykning af rullen. Men denna gång hade sonen icke sinne för skämt, emedan de underliga tankarna kommit öfver honom, och han icke kunde bli med kvitt. Fast han aldrig talat vid den gamle om, att han gick och tänkte på giftern, förstod han dock, att både fadern och modern skulle veta, att då han börjat bygga, måste därmed vara någon mening. Han visste också att fadern aldrig skulle fråga honom direkt, men ändå gärna ville veta, hur landet låg. Och det fanns egentligen intet skäl för Nils att spela hemlighetsfull. Men i detta ögonblick hade han ingen lust att vara meddelad, och han gick därför tytt vidare, låtsande som om han inte nådde hört. I en beynnerligt tiggande stannade trädde de båda männen in i stugan, där frukosten väntade med varmt kaffe, ren duk och en sup till måltiden.

Under tiden gick Märta hemma och tänkte på allvanda och kunde inte komma loss. Det var den lille, som skulle skötas, det var mat, som skulle lagas, glädjerna, som skulle lappas, henne som skulle trötta. Märta var den äldsta af syskonen, och hon fick stå för det hela nu, när modern låg i sängen och inte fick oroa. Och när hon slutat syslorna inne, måste hon ut och hjälpa till med fisken.

Alla båtar hade kommit hem med massor af fisk. Hela laget öfver hade till fisk och öfver bergen lågo de renslade långorna utbredda för att torka. Solen gassade på dem, och lättona smög sig fram för att snatta. Hela fisklaget luktade salt fisk, och luktens steg och spred sig från de nya båtlasterna, som nu fordes i land från Delphin. Från den gamla fisken, som redan blifvit bekvämd och efterträtt befann sig i ett slapp tillstånd, midt emellan torkad och färsk, sprang genom luften fiskens från, stark blott, hvilken skap ingemot den färska, lukten från luften och sjön. Men allra skarpast trängde lukten fram från sjöbodarna, där gummer och flickor voro syselsatta med att rensa fisken. Där var ett glän och ett prat, hvilket som ett ord steg i den sommarklara luften. Med ett kraftigt snitt klofs fisken. Behändigt skuros benen ut, så att inelivorna följde med, och glän-

sa i solen slängdes de tunga kropparna i den stora tusan eller ut på backen, medan det blodiga afskradet kastades i särskilda högar till österglädja för fredligt samarbetande kat-tor och hons. Detta arbete tycktes i själva verket hela luften med glädje. Det utfördes under en känsla af framglädje och rosen, både unga och gamla, väste, där de stodo öfver rosen i fiskfall och arbete, att välskänd hälsade förledade in af män i höga sjöförfar och gula svävster, denna fisk betydde inte bara föda för den långa vintern, kläder åt barnen och ved i spöeln. Den betydde ej blott att man kunde gifva hvar man-sitt och svara sin skatt till både socknen och kronan. Den betydde därjämte, att lifvet för den vinter, som kom, skulle blifva lättare och ljusare, att man inte behöfde knipa så hårdt om pungen, att mor kanske kunde få gardiner till kammarerna och en chiffonier i stugan, att far fick mynt, som kunde sättas på banken eller klara affärerna i handelsboden, att kaffepannan fick stå på bordet litet oftare, att det fanns råd till en butelj eller par, när någon kom in och ville tala med far, att julen skulle finnas med fröjd, och att öfverräkningar kunde väntas i form af klädningstyg, broscher, larf eller kopparkärl, när båten nästa gång låg i norsk hamn och väntade god vind.

Allt detta kom med fisken, det var fisken, som hade det med sig, fisken, som gaf åt alla arbetarkorna sina goda gåfvor. Därför var det häller ingen, som grnade åt det fisken luktade illa. "Fisken luktar bara godt", förklarade Fille Bom, som just hade träffat Nils nere vid bryggan och kom kånkande på ett stort fäng rimsaltade långor. — Den luktar pengar, och för somliga luktar den bröllop.

Det sista sade han med en illmarig min af flickorna, bland hvilka Märta för tillfället var den enda, som kände sig träffad. Hon såg ned på den stora fisken, där knifven just höll på att skära loss det valdiga rygghenet. Men hon brydde sig inte om att svara, undrade bara, om någon märkte att öfver steg på hennes bara hals och öfver de bruna kinderna. När hon såg upp, såg hon att mor Albertina, som stod midt emot henne, log för sig sjöf.

Gumman Albertina var så gammal, att hon annars pligade vara befriad från arbetet med fisken. Men denna dag hade hon för ovanlighetens skull i alla fall tryckt, att hon borde ruska upp sin gamla kropp och deltaga i arbetet. Hon hade gjort det, därför att hon nödvändigt ville vara med och rensa den fisk, som Algot hade haft om henne. Dessutom ville hon få tala om pojkens, skrivta med honom, som var hennes eget kött och blod, visa honom för de andra och höra dem också berömma honom. Tank det pojkens, som bara var tio år, hade varit ute och fått fisk! Han hade arbetat som en riktig karl, och nu var han hemma igen och hade gjort skal både för mat och kläder för ett hallo år. Mor Albertina sköt högt öfver pojkens, och hon brydde sig inte om, att han stod ett stycke ifrån och hörde hvar enda ord. Pojkens stod där på bryggan, trygg och påbeft, spottade och skrättade. Sydväst hade han på näcken, händerna i byxfickorna, och mormor gick på och berömd honom så att alla hörde det. Han kände sig som en hel karl och mera än det. Han tyckte, att han kunde bli karl för att köpa hela en, om han fick hålla på, som han börjat. Och han valkade med sjöfångarna en buss, hvilken han köpt för egna pengar och gaf sig den önde på att ingen kunde förbjuda honom.

Men midt under det att alla tittade på Algot, som var dagens hjälte, eller hörde på Bommen, som slagt sig ner för att få säga kvickheter och retas med gumman, kom Nils gående vägen fram. Han hade tagit på sig belagskläderna, sedan han varit med och fått fisken i land, och nu var han ute för att se, om han inte skulle kunna få fatt i Märta, eller om han skulle behöfva gå och vänta henne ända till kvällen kom och mötens tid var inne. Nils hade på sig en blå kostym, där bara de blanka knappararna fattades, för att han skulle se ut som en lott, han bär ny mössa med skärm och hvit kulle och blå smartingskor. Dessutom var han nyrakad, och hans ungdomliga ansikte med de blåa ögonen, det det blonda öfverskagget fick i söndagsstassen ett utseende, som var något öfver hans egen klass.

Med en hastig vandring trängde han sig fram genom all bråten, som belandade bryggan, och stannade bakom Märta. Märta hade hela tiden sett att Nils kom, och hon tyckte, att hela bryggan, fisken, gumman och flickorna dansade för hennes ögon, men hon drojde med att gifva sig till känna, förän hon hade honom alldeles bakom sig. Då vände hon sig om så hastigt att Nils, som alls inte trodde sig vara bemärkt, hajade till. I det samma bråkade Märta: — Mot

fullt och sakta inför detta tystnads majestä, känns, hur oron domnar, och alls, som gör upp, vill stinga eller såra, faller vapen och böjer knä inför den stora stillheten, hvilken är maktig som tanken på den allsmåttiga godheten själf.

Jag vet icke, hvarför åsynen af hafvet i dess afstigning så ofta inom mig sjöf väckt tanken på en barnhartig makt, hvilken utan känslöshet, men med oändlig mildhet tringar vågorna på halsens stora haf. Där nere växer blott hela den djupets flora, som aldrig kommer i dagsljuset.

På branten af klippan sitter en man i hvit mössa, mörklad dräkt och en mörklad smartingskor. Han har satt sig så, att han icke kan varseblifva från byn, och när han någon gång reser sig upp för att se öfver branten, och inåt stigen, på hvilken man från kyrkogårdsmuren kommer ut till de yttre klipporna, då tar han af sig mössan, för att den icke skall lysa i skymningen mot den klara luften och fördraga honom för kamraterna uppe på lötskuden. Dessmedelann sjunker han ned i en drömmande ställning, som kunde han icke mätta sina ögon med åsynen af den tafra, hvilken han dock sett så många gånger förut.

Mannen är också i en underligt vek ställning. Han är icke ofärdig. Ty han vet, att den han väntar på, skall komma, och att han ej behöfver frukta att få vara förgifven. Han är i en stämning af lycka, men denna lycka är blandad med en tillits af det oro, som skulle från botten af det okända haf något komma honom till mötes, hvilket han helst ville slippa att någonsin fara kanna. Han är en hafvets arbetare, men han är tillika en drömmande, och om han också ej kan klada alla sina känslor i ord eller ens forma dem till klara tankar, så har dock hafvets ljusa ty, solen som sjönk och skymningen som växte omkring honom, grodorna, som knarade i kärrn, vågens dnyning, som slog mot stranden — allt detta har stigit honom till moes och väckt till lif inom honom just de tankar, som passade för stillheten. Och i denna stund upplever han det, som kommer för människors tankar, när allt hvad lifvet rymmer tycks stämma mot i det stora uttryck, hvilket strömmar samman från en sammantall till ett människohjärta.

Mannen på klippan lägger sig ned och ser upp mot himlen, där stjärnorna stråla i julnattens mätta dager, där fastet är djupblått med en dragning af ljus, som emmar om midnattens och vär, men har sommarsens hela värme. Och som han ligger där glömmer han att längta, glömmer allt annat än sina egna tankar. Och han minns. Ah, han minns så mycket.

Han minns, hur han sprang här som barn just öfver dessa samma klippor, hållande som en dyrbär skatt i hand den sin första krabba och sin första fisk. Han minns, hur han gick här, när han blef så försiktig, att han kunde tänka på sådant och tyckte, att världen var stor, och undrade, om han någonsin skulle få se, hvad som fanns botten den djupa linien, där hafvet och himlen flöta ihop. Han minns, hur han gick här som fjorton års gosse, när olyckan hade fört honom med far, och han kände sig fullvärdig och tyckte, att nu var det endast honom, som modern hade att lita på. Då minnes han också, att det blef svart kring hans drömmar att komma bort, och att han kände, som om ödet med järnhänder fängslade honom vid detta land, där hägs fader före honom, lefvat, äldrats och dött. Så ung han var, minnes han, att han kände något sådant, och som ett skarpt, eggjarn hade tanken rifvit sönder hans gosses fantasier och låtit honom se kallt och nyktert på verkligheten. Men när det var, hade den tiden glidit förbi, och han för bort och till stien, därför att han ej kunde motstå begäret att få se världen, som lockade. Sådant hade han seglat på långtur och sett, hvad andra berättat om främmande land, han hade smakat solens drifvor och sett svartögda kvinnor le, när han bad dem om kärlek. Men ändå hade han kommit till baka, och här, på samma plats, där han nu satt, hade han setat och inom honom hade det brutit fram som en visshet, att hvart i världen han gick, skulle han längta åter till den klippa, och på den klippa kusten, där in- det träd kunde växa i höjden, och där han kände sig hemma, och där hans lufs böjor hade sig till ro.

Äter spratt Nils till och reste sig upp. Hvarför kom hon inte? Och hvad betydde egentligen allt detta? Hvarf gingo hans tankar i kullar, eftersom han kände sig så underligt till sinnes? Hvad var det, som så och löst näkten inom eller utan honom denna underliga sammarfart?

Äter såg Nils ut af hafvet, som om det kunnat gifva honom ett svar, och det kom för honom, hur många som före honom setat och sett ut öfver detta samma haf och undrat, och grubblat, om något skulle komma, någonsin sådant bortförtra, på, och han kan kanna, hur tankarna jagan kan himna, och där skyn och tystna och liksom rörs sig vorinde- väntat blifva till ett. Han tänkte

SVENSKA CANADA-TIDNINGEN

Land Regulation.

Synopsis of Canadian Northwest Land Regulations.

Any person who is the sole holder of a family, or any male over 18 years old, may homestead a quarter section of available Dominion land in Manitoba, Saskatchewan or Alberta. The applicant must appear in person at the Dominion Lands Agency or Sub-Agency for the district. Entry by proxy may be made at any agency, on certain conditions, by father, mother, son, daughter, brother or sister of intending homesteader.

During six months' residence upon and cultivation of the land in each of three years, a homesteader may live within nine miles of his homestead on a farm of at least 80 acres solely owned and occupied by him or by his father, mother, son, daughter, brother or sister.

In certain districts a homesteader in good standing may pre-empt a quarter-section alongside his homestead. Price \$3.00 per acre. Duties—Must reside upon the homestead in certain districts. Price \$3.00 per acre from date of homestead entry (including the time required to earn homestead patent) and cultivate fifty acres extra. A homesteader who has exhausted his homestead right and cannot obtain a pre-emption may enter for a purchased homestead or pre-emption six months in each of three years. Must reside six months in each of three years, cultivate fifty acres and erect a house worth \$300.00.

W. W. CORY,
Deputy of the Minister of the Interior

FOR \$5.00
trycka vi
500 Brevpapper
500 Kuvert
med namn och adress.

SVENSKA CANADA TIDNINGEN
235 Logan Ave., Winnipeg.

POE, Alberta, är beläget inom ett område, där flera stora städer komma att förläggas.

Det är beläget i Albertas koldistrikt och faktiskt i samma gas-producerande område som sträcker sig från Medicine Hat Northward.

Det är beläget i ett praktiskt farmdistrikt hvarst finnes god tillgång på vatten, byggnadsvirke och kol för nybyggnadens behof.

Poe blir därför en ort där man kan lefva billigare än på något annat ställe i Västra Canada.

Grand Trunk Pacific järnvägen skall i år bygga en station på denna plats och man har således att möta en snabb stegring af folkmängden.

Skrif öfver broschyr med uppgift på pris och beskrifning på staden.

The Walch Land Company.
NORTHERN CROWN BANK BLDG.
COR. PORTAGE & FORT ST. WINNIPEG, MANITOBA.

svinna. Det skulle komma igen och krafva sin rätt, detta, att han blef så vek till sinnes för ingenting och ville tänka så mycket. Men som när en lätt sjöja skymmer blicken, och man blott behöfver göra en blinkning, för att se klart så bojde han sig åter med emot Märta. Fortfarande utan att tala, lyfte han ånyo upp hennes hufvud, och han njöt af att känna hennes lapp-par mot sina.

Men så kom Nils att tänka på, att han nästan ingenting hade sagt, fastän de varit skilda i flera veckor, och så sade han plötsligt:

— Vill du, att vi går och ser på bygget?

— Inte kan jag gå med dig dit, August Sjöholm ser oss från utkiken. Det är han, som har vakten i natt.

— August Sjöholm, upprepade Nils. Hvarf rör det honom, hvart vi går?

— Han är så forärglig se'n när en möter honom.

Det beslöt att man skulle taga en omväg för att undvika Sjöholms spandande ögon, och de båda unga gingo utifrån branten och ned mot sjön. Stigande på stenarna följde de stranden åt, hållande sig nära intill klippväggen, till dess de stodo på en liten flat klippvall, öfver hvilken reste sig byggets hvita vägg.

Nils och Märta stego långsamt upp för backen, som ledde till bygget, och för att icke bli sedda från den farliga lötskiken gingo de rundt om till gäveln, men vågade inte gå fram på andra sidan och stiga in genom dörren. Därför lyfte Nils i Märta gemensamt förestret, tog ett starkt tag i karmen och antrade själf efter.

För första gången stodo de båda ensamma inom de väggar, som skulle bota om deras hem för hela lifvet. De gingo ut ur köket in i de andra rummen, två små rum med två fönster i hvardera.

(Forts.)

Svensk-Amerikanska Posten i Minneapolis har utgitt ett rikt illustrerat progress-nummer, innehållande en historik i ord och bild öfver skandinavernas insats i den amerikanska

John A. Hart Co.
Eck- och Pappershandel
McIntyre Block,
WINNIPEG MAN.

PATENTER
köpas och säljas. Uppfinningar skapas förmogenheter. Sand ritning af eller uppfinning idag. Bok om patenter GRATIS. — H. J. Sanders, 35 So. Dearborn St., Chicago, Ill.

Graverade Juveler
Graverade juveler med hvilka som helst initialer är en af så- segens mest omtyckta artiklar. Se nedanstående specialiteter: Brocher, ovala eller runda \$1.00
Kranslär \$5.00
Manchetknappar 1.00
Kranslär för blusar 1.50
Holländska kragbrocher . . . 1.00
Uppsats af kranslär och knappar 1.50
För dessa priser får man hvilka initialer som helst ingraverade. Alla dessa artiklar äro guldpriklade och af oss garanterade

D. R. Dingvall Limited.
Jewelers & Silversmiths.
McArthur Bldg., Winnipeg

Kläd er väl
Genom att själf kemiskt trilla edra kläder och låta göra om dem efter nya monster kan ni kläda er väl mycket billigt. För- sök det. Det enklaste, renaste och bästa färgämnet är

DYOLA
ONE DYE FOR ALL KINDS OF GOODS
Finnes hos Druggister och Handlande

DET NYA MARMOR OCH GRANITSLIPERIET.
Undertecknad har öppnat en fin lokal i 90 Hespeler Ave., Elmwood, just vid ingången till begravnings-platsen. Gör oss ett besök.

CAMPBELL BROS.

Chr. Neilsen
Room 2, Syndicate Building,
222 Portage Ave., Phone M. 1911.
köper och säljer Real Estate. Lån-placering, Brandförsäkring. För-bindeiser genom hela västra Canada.

FRAN TILLVERKAREN
TILL ANVÄNDAREN.
SKOR, SKOR, SKOR.
Ett fullständigt lager af första klass senaste modets och nyaste af solidaste läder gjorda samt de bäst passande MACKAY OCH GOOD-YEAR WELT kängor och skor för HERRAR, DAMER och Barn samt en full uppsättning af arbets- och högskafade kängor och skor till ett pris som sparar 30 till 40 cents på posten.

De sändas med express eller post till alla platser i landet. Skrif efter fri, illustrerad katalog, ni kan bli öfvertygad.

THE ANNE SHOE CO.
533 Portage Ave., Winnipeg, Man.